

Jaarverslag over 2015 van de secretaris van de stichting Historische Sluizen en Stuwten Nederland.

Voor u ligt het Jaarverslag van de stichting Historische Sluizen en Stuwten Nederland over 2015. Hoogtepunt was opnieuw de Nationale Sluizendag met de uitreiking van de HSSN-prijs voor de beste restauraties.

1. Bestuursaangelegenheden

Het bestuur bestond op 1 januari 2015 uit Dert Vlaander (voorzitter), Jan Arends (secretaris), Wim van Boxmeer (penningmeester), Paul Berends, Marjo van Loon, Peter Nijhof, Rutger Polderman, Jaap van Raaij en Robert Saaleman.

Het bestuur vergaderde in 2015 vijf maal:

- 1 30 januari bij B. van Hees en Zonen. in Nieuwegein
- 2 20 maart bij de Koninginnensluis te Vreeswijk (Nieuwegein)
- 3 29 mei in de Geniekazerne te Engelen, 's-Hertogenbosch
- 4 21 augustus bij B. van Hees en Zonen te Nieuwegein
- 5 13 november bij TAUW in Utrecht

Het bestuur nam de beslissing om het dagelijks bestuur elke 5 jaar af te laten treden. Herbenoeming is mogelijk voor twee termijnen. Adviseurs zullen ook na 5 jaar moeten aftreden maar kunnen weer worden herbenoemd.

Wim van Boxmeer heeft een huishoudelijk reglement opgesteld dat door het bestuur in haar vergadering van 21 augustus is vastgesteld. Dit zal na een jaar worden geëvalueerd. Na afloop van de vergadering van 20 maart vond een rondleiding plaats van de in restauratie zijnde Koninginnensluis. Tijdens de vergadering van 29 mei werd een en ander verteld over duikinspecties door de genie. Zij zoeken oefenplaatsen voor de opleiding. Onder meer stichtingen tot behoud van waterbouwkundige werken, met weinig financiële draagkracht, kunnen een beroep op hen doen voor een kosteloze onderwaterinspectie. Na afloop van die vergadering volgde een bezoek aan het nabij gelegen v.m. Fort Crèvecoeur, waar de restanten van een oud stenen keersluisje liggen.

Het bestuur kent ook een aantal adviseurs, die het bestuur op diverse wijzen bijstaan. dr. H.E. van Capelleveen (Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden), J.M.G. Dehing (Bureau Aangepaste Technologie), G. Davidse, Ir. H. van Dijk, P.J. Drop (Heijmans Restauratiewerken), B.G. van Hees (Aannemersbedrijf B. van HEES en Zonen), T. Keesmaat (Iv-Infra b.v. / Afdeling Instandhouding), B.J. Luteijn (Bouwkundig Adviesbureau Luteijn), Drs. H.H.V.M. Maas (Directeur Monumentenhuis Brabant), Ing M.A.J. Meyer (ing.bureau Wagemaker), Ing. G.M.H. Troost (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed), Ir. L.R. Wentholt (Stowa), Drs. H.C.M. van de Wetering (historica waterbouwkunde). Enkele daarvan bezochten regelmatig de bestuursvergaderingen en hadden ook daar hun inbreng.

2. Financiële zaken

De penningmeester heeft voor 2015 een Financieel Jaarverslag opgesteld, waar korthedshalve naar wordt verwezen. De financiële stukken over 2014 werden op 13 februari gecontroleerd en in orde bevonden door Dert Vlaander en Jan Arends, waarna de penningmeester door het bestuur werd gedechargeerd.

3. Nationale Sluizendag 2015

Op 9 oktober 2015 werd de negende Nationale Sluizendag gehouden in Gorinchem. De organisatie was in handen van Dert Vlaander, Paul Berends en Marjo van Loon. De dag werd gesponsord door de gemeente Gorinchem. De Gorcumse wethouder Arjan Rijdsdijk was onze gastheer. Peter Glas, oud-voorzitter van de Unie van Waterschappen en watergraaf van Waterschap De Dommel, trad op als dagvoorzitter.

Historicus Aart Bijl gaf een boeiende voordracht over de waterstaatkundige ontwikkeling van de Alblasserwaard en de Vijf Heerenlanden. De Stichting Monsterse Sluis kreeg gelegenheid om iets te vertellen over haar enthousiaste activiteiten om hun prachtige sluis weer te kunnen heropenen. Marjo van Loon en Rutger Polderman gaven een interview over het wel en wee van de HSSN.

Wethouder Arjan Rijdsdijk reikte de HSSN-prijzen uit, waarbij Peter Nijhof verslag gaf namens de jury. 's Middags was er een excursie door Gorinchem naar het Vurensche Sluisje (winnaar HSSN-prijs 2014) en de Korenbrugsluis. Bij deze sluis gaf Nebest een demonstratie van een inspectie-duiksessie, waarbij de onderwateractiviteiten via een scherm waren te volgen.

4. HSSN-prijs 2015

Ook op de negende Nationale Sluizendag konden weer prijzen worden uitgereikt voor de beste restauratie. Er waren uiteindelijk zes aanmeldingen, waarvan een twee sluisen bevatte:

1. Stuw Voorst (de Stakenborg) in de Aa-strang bij Voorst (gemeente Oude IJsselstreek)
2. Keersluis bij het Wouda gemaal bij Lemmer
3. Zuidersluis en Noordersluis in het Polderhoofdkanaal bij Nij Beets
4. Keersluis (uitwateringssluis) Nieuwe Friese Brug in Munnekezijl
5. Stolwijker Schutsluis te Gouda
6. Sluisje bij Fort Lunette in Raamsdonkveer

Alle sluisen zijn bezocht. Uitgesplitst naar type waren er drie schutsluisen (3 (2x), 5), een uitwateringssluis (6), twee keersluizen (2, 4) en een stuw (1). De beoordeling is gebaseerd op de informatie in de toegezonden stukken en de bezichtiging van de sluisen. Over het algemeen was er veel waardering voor de restauraties van deze sluisen.

Vijf criteria zijn beoordeeld, waarvan de eerste twee zwaarder werden gewaardeerd:

1. de kwaliteit van de restauratie, gezien in historisch perspectief (35 %)
2. de technische kwaliteit van de restauratie (35 %)
3. de mate van herstel van het oorspronkelijke gebruik (10 %)
4. de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit of omgeving (10 %)
5. de rol van onderzoek in het restauratieproces of ontwerp (10 %)

De keersluis bij het Woudagemaal kreeg de hoogste waardering en verdiende daarmee de eerste prijs. Deze sluis werd op de voet gevolgd door de beide schutsluisen in het Polderhoofdkanaal, die allebei een tweede prijs kregen. De derde prijs ging naar de Stolwijker Schutsluis.

De jury was samengesteld uit de heren Peter Nijhof (RCE, deskundige industrieel erfgoed) die als voorzitter fungeerde, Jan Arends (TU Delft, deskundige historische

sluizen en stuwen) die optrad als secretaris, BartJan Luteijn (bouwkundige, restauratie-deskundige), Piet Drop (uitvoerder restauratie sluizen e.d.), Gerard Troost (RCE, deskundige waterbouwkundige constructies), Rutger Polderman (o.m. deskundige historische waterbouwkundige objecten) en Frank Druijff (Tauw; deskundige restauraties van sluizen e.d.).

5. Vernieuwing Website / Database

In 2015 werd besloten zelfstandig een database te gaan inrichten die zou worden gekoppeld aan een vernieuwde website. Aan Peter Marinus (aWebsheep) werd opdracht gegeven de database op te zetten en in te passen in te vernieuwen website. Paul Noordermeer (P& ontwerp) kreeg opdracht de website vorm te geven. Helma van de Wetering verzorgde een Facebook-pagina voor de HSSN.

6. Diverse activiteiten

Samen met Civilion werd van 20 t/m 23 januari op de Infratech-beurs in Rotterdam een stand bemand. Bouwend Nederland financierde deze standplaats.

Dert Vlaander en Jan Arends bezochten op 2 maart een vergadering van de Stichting Monsterse Sluis die zich inzet voor heropening van deze sluis. Dert nam op verzoek zitting in het comité van aanbeveling.

Op 13 juni bezochten Peter Nijhof en Jan Arends de open dag van de restauratie van het Bleiswijkse Verlaat. De houtconstructie van deze schutsluis moest geheel worden vernieuwd, zij het in oorspronkelijke stijl. De HSSN verwierf een 3D-print van de sluis Jan Arends nam op 20 augustus deel aan een bijeenkomst over versterking van de Afsluitdijk, aanpassing van de uitwateringssluizen voor vismigratie en de nieuwbouw van een schutsluis bij Kornwerderzand met mogelijk afbraak van de oude monumentale sluis. Op 3 september woonde Jan Arends een vergadering bij van het Hoogheemraadschap van Rijnland, monumentencommissie Nieuwkoop en andere betrokkenen over de mogelijkheden tot instandhouding van een keersluisje in de Schoutenvaart. Peter Nijhof en Jan Arends hadden op 14 september een gesprek met dhr. J. Janse van Staatsbosbeheer over de instandhouding van enkele door Staatsbosbeheer verkregen sluizen.

Een aantal bestuursleden was op 25 september aanwezig bij het afscheidssymposium voor Peter Nijhof in Ede over industrieel erfgoed.

G. Jan Arends
Secretaris van de HSSN